

Kurzusleírás távoktatáshoz

Oktató: Szekrényes István

Oktató elérhetősége (egyetemi email): szekrenyes.istvan@arts.unideb.hu

Kurzus kódja, címe: BTEE03OMA, Kutatásmódszertan

Kurzus órarendi ideje: Csütörtök 14:00

1. A kurzus rövid leírása

A kurzus célja, hogy a hallgatók betekintés nyerjenek a tudományos kutatás metodológiájába, ami az elméleti alapvetések megismerése mellett hasznos, gyakorlati támpontokat jelent a későbbi szakdolgozatírás megtervezéséhez, önálló kutatások folytatásához.

2. Kötelező irodalom

Umberto Eco (Ford. Klukon Beatrix): Hogyan írjunk szakdolgozatot. Bp. Kairosz Kiadó, 1997.

<http://www.kodaly-bp.sulinet.hu/pefele/E-k%C3%B6nyvek/Eco%20Hogyan%20%C3%ADrjunk%20szakdolgozatot.pdf>

Earl Babby (Ford. Kende Gábor és Szaitz Mariann): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Bp. Balassi Kiadó, 2008. (17-45. és 60-72. oldal)

Majoros Pál: A kutatómódszertan alapjai. Bp. Perfekt Zrt. 2005. (a 3.4-es fejezet a vizsgára nem kötelező)

Bognár László - Forrai Gábor: Informális logika, online tananyag

<https://www.uni-miskolc.hu/~bolantro/informalis/tartalom.html> (az 5. rész a vizsgára nem kötelező)

3. Ajánlott irodalom

Tomas Kuhn: Mik is azok a tudományos forradalmak. In: Laki János (szerk.) Tudományfilozófia szöveggyűjtemény. Bp. Osiris, 1998

Karl R. Popper: Három nézet a tudásról. In: Forrai Gábor – Szegedi Péter (szerk.): Tudományfilozófia szöveggyűjtemény. Bp. Áron Kiadó, 1999.

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_537_Tudomanyfilozofia/index.html

Ruzsa Imre – Máté András: Bevezetés a modern logikába. Bp. Osiris, 2001.

4. Követelmények

A tárgy kollokvium, tehát a hallgató köteles az erre kijelölt időszakban vizsgát tenni. A vizsgán a kurzushoz kiadott kötelező irodalom ismerete kerül számonkérésre. A vizsga lehetséges formáit

nagyban befolyásolja az aktuális járványügyi helyzet alakulása. Amennyiben a látogatási tilalom kitolódik a vizsgaidőszakra is, az anyag számonkérése egy online elvégezhető teszt formájában fog történni.

A hallgatóknak nem kötelező, de lehetősége van egy saját kutatási terv készítésére is (ez a félév elején megbeszélte referátum). A terveket diasor formájában, e-mailben lehet elküldeni a szorgalmi időszak végéig. A terv szólhat egy fiktív (nem feltétlen a későbbi szakdolgozat témáját adó) kutatásról is. A fő követelmény, hogy a hallgató demonstrálja benne, hogy megértette és alkalmazni tudja a kurzus során tanult módszertani ismereteket. A beküldött kutatási tervekre a hallgató értékelő osztályzatot kap, ami adott esetben pozitívan befolyásolja a félévi eredményt (az osztályzatot a vizsga eredményével átlagolom, ha az utóbbi valamiért rosszabbul sikerül).

5. Részletes tematika

7. hét (március 23 - 27)

Téma: Az érvelések szerkezete

Vonatkozó irodalom:

<https://www.uni-miskolc.hu/~bolantro/informalis/tartalom.html>: 2. fejezet

Ellenőrző kérdések:

1. Milyen performatív kifejezések segítenek azonosítani egy érvelés konklúzióját?
2. Mit értünk egy vitában az illegitim témaváltáson?
3. Mit tekintünk érvelést nélkülöző szövegrészletnek?
4. Mi a különbség a közvetlen és közvetett ellenérvek között?
5. Mit takar az úgynevezett körbeforgási hiba?

8. hét (március 30 - április 3.)

Téma: Deduktív és induktív következtetések

Vonatkozó irodalom:

<https://www.uni-miskolc.hu/~bolantro/informalis/tartalom.html>: 3. fejezet

Earl Babby (*Ford. Kende Gábor és Szaitz Mariann*): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Bp. Balassi Kiadó, 2008.: 39 - 40., 60-72,

Ellenőrző kérdések:

1. Mikor tekintünk helyesnek egy következtetést?
2. Mit jelent az indirekt ellenőrzés?
3. Mit jelent az, hogy egy állítás *szükségszerűen* igaz?
4. Mikor ismeretbővítő egy következtetés?

5. Mi a különbség deduktív és induktív elméletalkotás között?

9. hét (április 6 - 10.)

Téma: Deduktív érvek

Vonatkozó irodalom:

<https://www.uni-miskolc.hu/~bolantro/informalis/tartalom.html>: 4. fejezet

Ellenőrző kérdések:

1. Mi az egzisztenciális súly problémája?
2. Milyen módszerekkel ellenőrizhetjük egy deduktív következtetés helyességét?
3. Mik az alternáció igazságfeltételei?
4. Mik azok a kvantorok?
5. Mikor igaz az azonosságpredikátum kitöltésével kapott atomi mondat?

10. hét (április 13 - 17.)

Téma: Érvelési hibák

Vonatkozó irodalom:

<https://www.uni-miskolc.hu/~bolantro/informalis/tartalom.html>: 6-8. fejezetek

Ellenőrző kérdések:

1. Miért hibás a vitapartner következtetlenségére hivatkozó érvelés?
2. Miért nem hibás a „nem tudásra apellálás” az aszimmetrikus vitákban?
3. Mikor okoz problémát az egyes szavak kétértelműsége az érvelés során?
4. Mikor nevezünk egy vitát „látszólag verbális” vitának?
5. Miért veszélyesek az előfeltevést rejtő kérdések?

11. hét (április 20 - 24.)

Téma: A kutatás megtervezése és kivitelezése

Vonatkozó irodalom:

Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot. **IV. fejezet**

Majoros Pál: A kutatómódszertan alapjai. **29 - 38. és 74 - 85. oldal**

Ellenőrző kérdések: *áprilistól lesznek elérhetőek!*

12. hét (április 27 - május 1.)

Téma: Forráskutatás, bibliográfia és hivatkozások

Vonatkozó irodalom:

Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot. **III. fejezet**

Majoros Pál: A kutatómódszertan alapjai. **39 - 79. oldal**

Ellenőrző kérdések: *áprilistól lesznek elérhetőek!*

13. hét (május 4 - 8.)

Téma: A szakdolgozat szövege és szerkezete

Vonatkozó irodalom:

Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot. **V - VI. fejezet**

Majoros Pál: A kutatómódszertan alapjai. **151 - 214. oldal**

ellenőrző kérdések: *áprilistól lesznek elérhetőek!*

14. hét (május 11 - 15.)

Téma: Kutatásetika

Vonatkozó irodalom:

Majoros Pál: A kutatómódszertan alapjai. 146 - 150. oldal

Ellenőrző kérdések: *áprilistól lesznek elérhetőek!*